Sfântul Grigorie Teologul - Poeme despre Sfânta Treime

Sfânta Treime - Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh - Taina iubirii supreme:

https://www.academia.edu/43538644/Sf%C3%A2nta_Treime_Tat%C4%83l_Fiul_%C5%9Fi_Sf%C3%A2ntul_Duh_Taina_iubirii_supreme

https://archive.org/details/sfanta-treime-tatal-fiul-si-sfantul-duh

****

Există un singur Dumnezeu, fără-nceput, necauzat, nemărginit
De vreo existenţă mai dinainte de el, sau de ceva care să fi existat după,
Cuprinzând în el veşnicia şi fiind nemărginit, marele Tatăl
Al bunului Fiu, marele Unul Născutul, fără să fi pătimit ceva el

Din cele ale cărnii, prin naşterea Fiului, căci el este minte.
Dumnezeu unic din bunul Dumnezeu este Duhul.

&&&

Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Tatăl

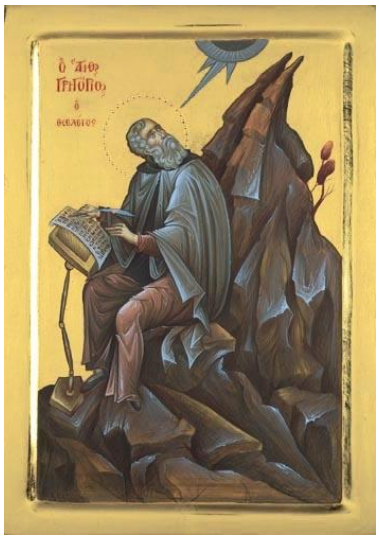

1.Ştiu că pe corăbioare la întinsă plutire ca marea s-o trecem pornim,
Sau că pe aripi plăpânde spre cerul care este de-atâtea stele-nspuzit
Ne avântăm cei pe care mintea ne-a îndemnat să vorbim despre Dumnezeirea
Pe care nici cei care-s în ceruri nu sunt în stare îndeajuns s-o adore,

5. Sau despre hotărârile marii Dumnezeiri şi despre conducerea lumii de către ea,
Dar, fiindcă adesea nici lui Dumnezeu nu îi este pe plac atâta de mult
Un dar din o mână înstărită, cât unul din una prietenă lui şi săracă,
De aceea şi eu tot mai plin de avânt îmi voi rosti cuvântarea.
Fugiţi departe deci voi cei nelegiuiţi, căci cuvântul mi se îndreaptă acum.

10. Către cei care sunt curaţi, sau care se curăţă încă.
În ce priveşte profanii, ei vor fi îndată răpuşi, ca nişte fiare,
de către stânci prăvălite de sus,
Când de acolo, de pe muntele înalt, are să ne strălucească Hristos
Şi când pe tablele din piatră făcute va scrie pentru Moise Legea.
Aşa vor păţi deci oamenii-aceia şi alungaţi fi-vor în felul în care Hristos.

15. A alungat dintre noi pe nelegiuiţii cei cu gând vrăjmăşesc Dumnezeirii.
Iar drept cuvânt de început, am să aştern aici, în stihuri, cuvântul

Pe care l-au grăit mai de mult de Dumnezeu înţelepţii bărbaţi,
Spaimă vârând în poporul cel înverşunat şi martori ai spuselor fiind
Moise şi Isaia (voi vorbi pentru aceia care aceste lucruri le ştiu),

20. Unul când dă Legea atunci din izvoru-i ieşită şi altul când e dărâmată:
„Să audă cerul şi pământul să primească cele de mine grăite”!
Tu însă Duhule cel dumnezeiesc mintea şi limba tu să mi le faci
În felul unor trâmbiţe răsunătoare ale adevărului pur, ca astfel toţi,
Uniţi cu întreaga Dumnezeire, să tresalte cu inima de bucurie.

25. *Există un singur Dumnezeu, fără-nceput, necauzat, nemărginit*
De vreo existenţă mai dinainte de el, sau de ceva care să fi existat după,
Cuprinzând în el veşnicia şi fiind nemărginit, marele Tatăl
Al bunului Fiu, marele Unul Născutul, fără să fi pătimit ceva el
Din cele ale cărnii, prin naşterea Fiului, căci el este minte.

30. *Dumnezeu unic este altul, dar nu prin Dumnezeire un altul,*
Cuvântul lui Dumnezeu, pecetea cea vie a Tatălui, Fiul cel unic
Al celui fără de început şi unul în totul din el unul în sine,
Egal întru totul, astfel încât unul rămâne născător pe de-a întregul,
Iar Fiul, puterea şi înţelepciunea Tatălui, rânduitor al lumii şi conducător.

35. *Dumnezeu unic din bunul Dumnezeu este Duhul.*
În lături voi toţi pe care nu i-a pecetluit Duhul,
spre a-i predica Dumnezeirea
Şi care au gând josnic în ei, sau limbă umplută de nelegiuire,
Cei luminaţi jumătate, pizmaşi, înţelepţi învăţaţi de la sineşi ,
Izvor ascuns, lampă în unghere pline de întunecime.

Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Fiul

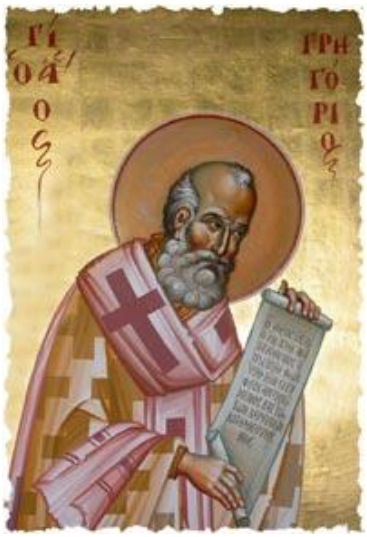

1. Înainte de toate, cânta-vom pe Fiul, ca unii care adorăm sângele-acela
Care s-a făcut curăţire a patimilor noastre. Fiindcă este nevoie
Ca şi muritorul celor din cer în ajutor să le vie, din pricina limbii
Care se luptă cu Dumnezeirea, limbă rău cugetătoare, de sine ucigătoare.

5. Nu exista nimic înainte de marele Tatăl, fiindcă el le cuprinde în sine
Pe toate şi fiindcă mai presus de Tatăl nu există nimic.
Din Tatăl S-a născut Cuvântul marelui Dumnezeu,
Fiul care este în afară de timp.
Icoană a arhetipului, natură deopotrivă cu cea a celui ce L-a născut,
Căci slavă a Tatălui este marele Fiu şi a strălucit aşa

10. Cum singur Tatăl o ştie şi cel care din Tatăl a strălucit,
Căci nu era nimic vecin cu Dumnezeu. Dar şi lucrul acesta
E limpede pentru toţi muritorii, ca şi pentru mine, adică
Nu se cuvine să introduc în Dumnezeire nimic din felul naşterii mele,
Nici curgere şi nici vreo tăiere rea şi ruşinoasă, căci dacă eu

15. Nu sunt născător în afară de patimă, ca unul care de trup sfânt legat,
Nu este pătimitor cel cu desăvârşire nealcătuit şi fără de trup.
Căci ce-i de mirare dacă, la cei care sunt deosebiţi după firi,
Şi naşterile deosebite la ei să fie? Dacă timpul există înainte de mine,
El nu a fost înaintea Cuvântului, al cărui născător e în afară de timp.

20. Atunci când exista Tatăl fără început, nelăsând în afara Dumnezeirii nimic,
Atunci exista şi Fiul Tatălui, având drept început pe Tatăl cel fără de început
Aşa cum lumina soarelui îşi are de început mult frumosul şi marele lui disc,
(Chiar dacă toate exemplele sunt mai prejos de marele Dumnezeu),
Ca nu cumva la mijloc punând noi ceva între Tatăl şi Fiul,

25. Care sunt veşnici, să despărţim între ei pe atotputernicul Fiul
De atotputernicul Tatăl. Căci tot ce este înainte de Dumnezeu,
Fie că este timp, fie voinţă, aceea este despărţire a Dumnezeirii.
Ca Dumnezeu, ca născător, e mare născător. Iar cel mai mare, bun.
Al Tatălui este să nu-şi aibă o cauză a slăvitei sale Dumnezeiri.

30. Nu-i mai puţin slăvit lucrul pentru adoratul vlăstar al marelui Tatăl
Asemenea rădăcină să-şi aibă, încât îndepărta pe Dumnezeu de Dumnezeu,
Căci nu ai cunoscut pe Fiul ca despărţit de Tatăl fiind. Iar vorbele
„Nenăscut" şi „naştere din Tatăl" nu sunt două chipuri ale Dumnezeirii.

35. Căci pentru mine natura ei e nedespărţită. Iar dacă naştere
Are Cuvântul, Tatăl nu are nimic din trup, ca unul care e netrupesc
(Nicicând nu e atât de nesocotită mintea omenească ca să judece aşa),
Şi pe Dumnezeu Fiul, slavă vrednică de acela ce l-a născut.
Iar dacă pe plac marelui Tatăl zadarnic dorind tu să-i fii

40. Şi dacă în vreme ce în inimă o spaimă zadarnic îţi implânţi,
Tăgăduieşti pe cealaltă, tăgăduieşti naşterea din el şi arunci
Între creaturi pe Hristos, atunci, o, nesocotitule, la amândoi
Le-ai insultat Dumnezeirea; pe unul, adică pe Fiul
Tu l-ai lipsit, iar celălalt nu mai e Dumnezeu, fiindcă este zidit,

45. Căci tot ce n-a existat mai înainte, acela este dintre cele create,
Deşi rămâne în marile planuri ale lui Dumnezeu şi există continuu.
Iar raţiunea? Cumva ca de aici pornind tu, o, atât de mare viteazule,
Să te faci mai apoi Dumnezeu prin cele câte pătimit-a Hristos,
Iar pe el în lanţuri să-l pui şi rob deopotrivă cu tine să-l chemi

50. Şi în locul vredniciei lui de a fi Dumnezeu cu slava robiei să îl cinsteşti?
Iar dacă Dumnezeul cel mare l-a zidit mai în urmă, ca pe o unealtă de preţ,
Ce fel de meşteşugar care trudeşte ciocan pentru căruţă să-şi facă,
Ca astfel prin mâna născutului său prim, pe mine Dumnezeu să mă dobândească,
În cazul acela creatura mai prestantă chiar decât cerescul Hristos ar fi.

55. Dacă datorită ei ar exista Cuvântul, ci nu lui Hristos datorită.
Dar cine ar avea îndrăzneala asemenea cuvinte să spună?
Şi dacă cu trup s-a îmbrăcat, ca să te scape pe tine de patimi,
Oare din pricina - aceasta prea slăvitei Dumnezeiri măsură vei pune?
A păcătuit cel ce ţi s-a milostivit? Pentru mine el este şi mai de privit,

60. Căci n-a pierdut nimic din cele ale Dumnezeirii şi apoi m-a şi mântuit
Medicul care s-a aplecat peste patimile mele atât de rău mirositoare.
Era muritor, dar era şi Dumnezeu. Era neam al lui David, dar era
Făcătorul lui Adam. Era purtător de trup, dar era şi făcător de trup.
Este născut din maică, dar din fecioară. E mărginit, dar nemăsurat.

65. Şi l-a primit ieslea, dar steaua a călăuzit pe magi
Şi au venit ca să-i aducă daruri şi şi-au plecat genunchii.
A venit la luptă ca un muritor, dar a învins ca un nebiruit,
În luptă întreită, pe ispititorul. I s-a adus mâncare,
Dar a hrănit mii de oameni şi a prefăcut ape în vin.

70. S-a botezat, dar a curăţit păcate şi a fost mărturisit, prin Duhul,
De un glas ca de tunet, drept Fiul al celui care e fără de început.
A adormit, ca un muritor, dar a potolit marea, ca Dumnezeu.
A obosit la genunchi, dar a întremat, la paralitici, puterea şi genunchii.
S-a rugat, dar cine este cel ce-a auzit pe slăbănogii ce se rugau?

75. A fost jertfă, dar şi arhiereu; jertfitor, dar şi dumnezeu.
Şi-a dat lui Dumnezeu sângele, dar a curăţit lumea întreagă.
L-a înălţat crucea, dar a fost pironit în cuie păcatul.
Dar la ce mai spun pe fiecare în parte? S-a amestecat cu cei morţi,
Dar s-a sculat din morţi, dar a înviat morţi mai dinainte.

80. Acelea erau ale sărăciei celei muritoare, aceasta bogăţia întrupatului.
Nu necinsti deci Dumnezeirea din pricina acelor lucruri omeneşti,
Ci tocmai pentru ea să ţii în cinstea cea mai mare chipul trupesc
Pe care din iubire faţă de tine, l-a luat asupra sa Fiul cel nestricăcios.

Sfântul Grigorie Teologul - Poeme dogmatice - Despre Duhul

1. De ce mai stai în cumpănă suflete? Hai, cântă şi a Duhului slavă
Şi nu tăia, prin cuvinte, ceea ce însăşi natura nu a despărţit.
Să ne cutremurăm de marele Duh, Dumnezeu deopotrivă, prin care
Am cunoscut pe Dumnezeu şi care este limpede Dumnezeu

5. Şi care mă îndumnezeieşte aici, Atotputernicul, a toate dătătorul, cântare
A corului celui neprihănit, dătătorul de viaţă la cei din cer şi de pe pământ
Sus tronând, din Tatăl venind, putere Dumnezeiască, stăpân pe propria-i voie,
Nefiind nici Fiu, căci unul este slăvitul Fiu al celui prea bun,
Şi nici în afara Dumnezeirii, şi de aceeaşi slavă învrednicit.

10. Iar cel care doreşte să ia Dumnezeirea cerescului Duh
Din rândurile Legii celei de Dumnezeu insuflate,
Acela va vedea multe şi dese cărări, care se întâlnesc laolaltă,
Dacă va vrea şi dacă a sorbit cu inima ceva din Duhul cel Sfânt
Şi dacă mintea îi va privi mai în adânc. Iar dacă doreşte

15. Curata voce a iubitei lui Dumnezeiri, să ştie că nu doreşte
Un lucru bine gândit. Căci atâta timp cât Dumnezeirea lui Hristos
Nu era încă la mai mulţi muritori arătată, nu era potrivit lucru
Să pui o povară de necrezut peste slabele inimi ale oamenilor.
Căci nu era timpul, pentru începători, de o învăţătură mai plină.

20. Căci cine a arătat unor ochi încă bolnavi întreaga lumină a focului,

Sau cine i-a îndestulat cu o lumină mai îmbelşugată? Mai bine e
Însă dacă le aduci, încetul cu încetul, lumina cea arzătoare,
Căci aşa învăţătura de mai înainte, în timp ce arăta întreagă

25. Dumnezeirea regelui Tatăl, marea lui Hristos slavă strălucea
Văzută de puţini înţelepţi muritori, aşa şi în timpul mai de pe urmă.
După ce făcuse mai văzută Dumnezeirea Fiul, a făcut să strălucească
Şi Dumnezeirea luminatului Duh. Acelora ea le-a strălucit puţin,
Pe când nouă ne-a lăsat-o să ne strălucească mai mult,

30. Celor la care, în urmă, s-a împărţit în chip de limbi de foc,
Purtând semnul Dumnezeirii, la înălţarea Mântuitorului de pe pământ.
Căci ştiu că Dumnezeu este şi foc pentru răi şi lumină pentru cei buni.
Aşa ţi-am strâns la un loc Dumnezeirea. Şi te-ai înmărmurit la auzul
Că dintr-o unică Dumnezeire există şi Fiu şi neFiu

35. Şi te-ai convins de aceasta din graiuri contrarii şi abil mânuite,
Îmi va da şi aci cuvânt Dumnezeu, el însuşi venind înspre mine.
Din un întâi născut s-au făcut şi soţia-i şi Set, femeia din coastă
Tăiată fiindu-i, iar el fiu la doi, după legile nunţii,
Ea nenăscută şi el născut totuşi au fost oameni deopotrivă.

40. De-acestea deci aminte aducându-ţi, nu dispreţui cu nimic Dumnezeirea.
Ceva de-asupra punându-i sau dedesubt Una îi este natura,
Nemăsurată şi nezidită, fără început, bună şi liberă şi egală
În adorare, un Dumnezeu care în trei străluciri lumea conduce.
Prin ele mă ridic înnoit şi un altul, atunci după ce, moartea-ngropată,

45. Mă reîntorc, prin botez, din nou la lumină, căci întreita Dumnezeire
M-a ridicat strălucind de lumină. N-am să te mint scumpa mea curăţire!
Dacă odată ce spălat sunt de Dumnezeu, aş putea să despic
În alcătuitorii ei strălucitoarea Dumnezeire, ar fi mai bine…
Dar mă îngrozesc la gândul sfârşitului acestui gând rău,

50. La nădejdea dumnezeiescului Har şi la cea a spălărilor.
Şi dacă m-a curăţit în întregime, atunci de adorat şi Dumnezeu
Tot în întregime îmi este. Şi la fel ar păţi orice nelegiuit muritor,
Care şi-ar dezbina în două Dumnezeirea, darul lui Dumnezeu.
Iar dacă auzim unele despre Fiul sau despre bunul Duh,

55. În dumnezeieştile graiuri, sau la de Dumnezeu insuflaţii bărbaţi,
Anume că ei cel de al doilea loc după Dumnezeu Tatăl îl ţin,
Te îndemn ca aşa să înţelegi graiurile adâncei înţelepciuni:
Că pornesc din rădăcina fără de început, nu despart Dumnezeirea,
Ca să ai o singură putere, care nu trebuie felurit adorată.

60. Treimea este din Unime şi Unimea este iarăşi din Treime,
Nu ca un râu, ca un izvor, ca un fluviu mare şi ca un torent,
Care se răspândeşte pe pământ sub trei chipuri deosebite
Şi nici ca o făclie din rug, care din nou la întreg se întoarce
Şi nici ca un cuvânt care porneşte din minte şi rămâne în ea,

65. Nici ca o vibrare de lumină din ape, datorită mişcărilor soarelui,
Care palpită pe ziduri, fără de stare, care fuge
Înainte de a ajunge, care ajunge înainte de a fugi.
Căci natura lui Dumnezeu nu este nestătătoare, sau curgătoare,
Sau care din nou să se adune în sine, ci natura lui Dumnezeu

70. Este neschimbătoare. Şi astfel gândind tu, vei aduce înlăuntru-ţi
O jertfă curată. în trei lumini s-au întărit o singură natură.
Şi nu este fără de număr nici Unimea, căci constă din trei slave
Şi nici Treimea de adorat felurit, căci este natură nedespărţită.
În Dumnezeire este Unimea, iar cele din Dumnezeire la număr sunt trei.

75. Fiecare e Dumnezeu singur, atunci când de unul singur vorbeşti.
Unul iarăşi e Dumnezeu fără început, de unde provine bogăţia Dumnezeirii,
Când despre trei pomenire face cuvântul, ce, pe de o parte.
Să fie slăvită la muritori predicarea celor trei străluciri,
Şi pe de alta, să sărbătorim unic strălucitoarea putere

80. Şi să nu ne mai desfătăm de mulţimea de zei cu stăpâniri felurite.
Căci stăpânirea a mai mulţi deodată, e, pentru mine, anarhie întreagă
În luptă, iar lupta e dezbinare şi aceasta duce în grabă
La destrămare. De aceea mulţimea de stăpâniri este, după a mea socotinţă,
Departe de Dumnezeire. Dar cei pe care i-a despărţit timpul,

85. Sau gândirea, sau puterea, sau voinţa, ar putea fi chemaţi între Dumnezei,
De vreme ce nici unul din ei nu este în armonie cu sine vreodată.
Dar puterea Treimii mele e una şi una îi e şi gândirea,
Una îi este mărirea şi una şi stăpânirea, pentru care fapt şi Unimea

Îi este nerisipită, o slavă mare având, prin armonia cea unică

90. A Dumnezeirii. Atâta lumină a descoperit ochilor mei Treimea,
Din aripile şi din vălul dumnezeiescului templu înăuntru, cu care
S-acopere a lui Dumnezeu împărătească natură. Şi dacă ceva mai mult
S-a descoperit îngereştilor coruri, mai multul acela să-l ştie Treimea.

Prea Sfântă şi minunată Treime te rog înfiripă-Te Duhule Sfinte în fiinţa mea şi umple-o cu bucuria şi bunătatea Ta, cu frumuseţea, adevărul şi cu sfinţenia!

Copleşeşte-mi inima cu iubirea, Iisuse, dăruieşte-mi şi cele ce nu pot fi spuse, cele ce sunt pentru cei mulţi ascunse!

Stăpâneşte-mi Dumnezeule conştiinţa ca să nu fac, nicicum, în viaţa mea ceva ce nu-ţi pot spune Ţie, ce nu-ţi pot arăta!

Treime Sfântă, coboară-Te în viaţa mea!

Amin.